

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
σε συνεργασία με το
ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης»

**ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΤΗΣ «ΓΕΝΙΚΗΣ
ΤΑΞΗΣ» ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ**

**THE ABILITY TO RECOGNISE THE BASIC CHARACTERISTICS OF CHILDREN WITH
SPECIAL LEARNING DIFFICULTIES BY THE TEACHERS OF THE "REGULAR CLASS" IN
THE PRIMARY SCHOOL**

της
Παπακοσμά Νικολέτας

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται
Στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του
Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
Του Τ.Ε.Φ. – Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο
Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
Με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης»

Εγκρισμένο από την τριμελή επιτροπή:
1^{ος} Επιβλέπων: Δρ. Σπυρίδων Ρίζος, Συνεργαζόμενος
Ερευνητής Ι.Π.Τ. Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ"
2^{ος} Επιβλέπων: Δρ. Ζωή Καραμπατζάκη, Συνεργαζόμενη
Ερευνήτρια Ι.Π.Τ. Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ"
3^{ος} Επιβλέπων: Δρ. Διονύσιος Λουκέρης, Συνεργαζόμενος
Ερευνητής Ι.Π.Τ. Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ"

Αθήνα, 2022

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές που εντάσσονται στην κατηγορία των Ειδικών Μαθησιακών Δυσκολιών μέσα από την προσπάθειά τους να ανταποκριθούν στο αναλυτικό πρόγραμμα της τάξης τους εκδηλώνουν τις δυσκολίες και τα ελλείμματα τους. Ο δάσκαλος της γενικής τάξης αποτελεί βασικό παράγοντα που θα συμβάλει στην έγκαιρη ανίχνευση και αντιμετώπιση των δυσκολιών του μαθητή. Η παρούσα εργασία εστιάζεται στο πεδίο των Ειδικών Μαθησιακών Δυσκολιών με βασικό σκοπό την διερεύνηση της ικανότητας των εκπαιδευτικών Γενικής αγωγής να αναγνωρίσουν βασικά χαρακτηριστικά των Ειδικών Μαθησιακών Δυσκολιών κατά την καθημερινή σχολική πράξη. Συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν 80 Γενικοί παιδαγωγοί που εργάζονται την φετινή χρονιά σε σχολεία που υπάγονται στην Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της Β' Αθήνας. Το εργαλείο της έρευνας αποτέλεσε ένα άτυπο ερωτηματολόγιο 34 προτάσεων που κατασκευάστηκε για τις ανάγκες της εργασίας (δείκτης εσωτερικής συνέπειας $\alpha = ,863$), στο οποίο οι εκπαιδευτικοί έπρεπε να αναγνωρίσουν τις προτάσεις που περιγράφουν χαρακτηριστικά των Ειδικών Μαθησιακών Δυσκολιών. Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών (60%) παρουσίασε μέτρια ικανότητα αναγνώρισης, ενώ το 35% του δείγματος φανέρωσε πολύ καλό επίπεδο γνώσεων. Τα χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τις δυσκολίες των παιδιών στους τομείς της ανάγνωσης και του γραπτού λόγου συγκέντρωσαν τα υψηλότερα ποσοστά αναγνώρισης ενώ τα μέτρια ή χαμηλά ποσοστά αναγνώρισης στις υπόλοιπες προτάσεις καταδεικνύουν την ύπαρξη παρανοήσεων και ελλείμματα στις γνώσεις των εκπαιδευτικών. Δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική επίδραση των κοινωνικό-δημογραφικών παραγόντων στην αναφερόμενη ικανότητα αναγνώρισης των χαρακτηριστικών. Η συζήτηση περιλαμβάνει εκπαιδευτικές προεκτάσεις και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

Λέξεις - Κλειδιά

Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες, αναγνώριση, χαρακτηριστικά, γενικός παιδαγωγός

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alahmadi, N. A., & El Keshky, M. E. S. (2019). Assessing primary school teachers' knowledge of specific learning disabilities in the Kingdom of Saudi Arabia. *Journal of Educational and Developmental Psychology*, 9(1), 9-22.
- Al Khatib, J. M. (2007). A Survey of General Education Teachers' Knowledge of Learning Disabilities in Jordan. *International Journal of Special Education*, 22(1), 72-76.
- Al Khatib, J. (2007). The impact of training on general education teachers' knowledge and acceptance of inclusion of students with learning disabilities in Jordan. *Insights on Learning Disabilities*, 4(1), 13-21.
- Αναγνωστόπουλος, Δ. Κ. (2000). Η αιτιοπαθογένεια των μαθησιακών δυσκολιών. *Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής*, 15 (5), 506-517.
- Blanton, L. P., Pugach, M. C., & Florian, L. (2011). Preparing general education teachers to improve outcomes for students with disabilities. Washington, DC: American Association of Colleges for Teacher Education. National Center for Learning Disabilities. Retrieved March 5, 2022, from [http://www.aacte.org/pdf/Publications/Reports_Studies/AACTE NCLD Policy Brief May](http://www.aacte.org/pdf/Publications/Reports_Studies/AACTE_NCLD_Policy_Brief_May).
- Balikci, O. S. & Melekoglu, M. A., (2020). Early signs of specific learning disabilities in early childhood. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 12(1), 1-12.
- Begeny, J. C., Eckert, T. L., Montarello, S. A., & Storie, M. S. (2008). Teachers' perceptions of students' reading abilities: An examination of the relationship between teachers' judgments and students' performance across a continuum of rating methods. *School Psychology Quarterly*, 23(1), 43.

- Bean, R., & Lillenstein, J. (2012). Response to intervention and the changing roles of schoolwide personnel. *The Reading Teacher*, 65(7), 491-501.
- Callegos, J., Langley & A., Villegas, D. (2012). Anxiety, depression and coping skills among Mexican school children: A comparison of students with and without learning disabilities. *Learning Disability Quarterly*, 35 (1), 1-12
- Carroll, A., Forlin, C., & Jobling, A. (2003). The impact of teacher training in special education on the attitudes of Australian preservice general educators towards people with disabilities. *Teacher Education Quarterly*, 30(3), 65-79.
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2000). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Dhindsa, H., Borana, H., Yadav, J., Jangid, J., Gharu, K., Khawa, S. P. & Kumarani, A. (2022). Knowledge regarding learning disabilities in children among primary school teachers. *International Journal of Community Medicine and Public Health*, 9 (1), 235-239.
- Eliot, S. N., Kratochwill, T. R., Cook, J. L. & Travers, J. F. (2008). *Εκπαιδευτική ψυχολογία. Αποτελεσματική διδασκαλία - Αποτελεσματική μάθηση*. Αθήνα: Gutenberg
- Essa, H. A. E. G. E., & El-Zeftawy, A. M. A. (2015). Teachers' knowledge, attitudes and reported strategies to assess and support the students with learning difficulties. *Journal of Nursing and Health Science*, 4(2), 79-92.
- Fedora, P. (2015). Teacher judgment of early reading difficulty. *The Educational Forum*, 79 (3), 280-292)

- Feuer, D. P., & Andrews, J. J. W. (2009). School-related stress and depression in adolescents with and without learning disabilities: An exploratory study. *The Alberta Journal of Educational Research*, 55 (1), 92-108
- Gandhimathi, U., & Eljo, J. O. (2010). Awareness about learning disabilities among the primary school teachers. *Cauvery Research Journal*, 3(1), 71-78.
- Grosche, M., & Volpe, R. J. (2013). Response-to-intervention (RTI) as a model to facilitate inclusion for students with learning and behavior problems. *European Journal of Special Needs Education*, 28(3), 254-269.
- Hallahan, D. P. & Mercer, C. D. (2001). *Learning disabilities: Historical perspectives, executive summary*. Educational Resource Information Center (ERIC), ERIC Number: ED458756.
- Hoover, J. J., & Love, E. (2011). Supporting school-based response to intervention: A practitioner's model. *Teaching exceptional children*, 43(3), 40-48.
- Howitt, D. & Cramer, D. (2010). *Στατιστική με το SPSS 16*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Meissel, K., Meyer, F., Yao, E. S., & Rubie-Davies, C. M. (2017). Subjectivity of teacher judgments: Exploring student characteristics that influence teacher judgments of student ability. *Teaching and Teacher Education*, 65, 48-60.
- Nelson, J. M. & Harwood H. (2011). Learning disabilities and anxiety: A meta-analysis. *Journal of Learning Disabilities*, 4 (1), 3-17.
- Παντελιάδου, Σ. (2011). *Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη Τι & Γιατί*. Αθήνα: Πεδίο

Παντελιάδου, Σ. & Αργυρόπουλος, Β. (2011). *Ειδική αγωγή. Από την έρευνα στην διδακτική πράξη*. Αθήνα: Πεδίο.

Πολυχρόνη, Φ., & Αντωνίου, Α.-Σ. (2010). Η αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών: Τι πιστεύουν οι Έλληνες εκπαιδευτικοί. Πρακτικά 1ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Επιστημών Εκπαίδευσης (Τόμ. Γ' σελ. 315-320). Αθήνα: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, ΕΚΠΑ

Saludes, M. C., & Dante, A. (2009). The knowledge and perceptions on learning disabilities in the cities of region XI of the Philippines and a region in New York City, NY, USA. *Proceedings of the 19th Asian Conference on Mental Retardation (pp. 22-26)*. Singapore: Asian Federation of intellectual disabilities.

Shari, M., & Vranda, M. N. (2015). Knowledge of primary school teachers in identifying children with learning disabilities. *Disability, CBR & Inclusive Development*, 26 (3).

Shukla, P., & Agrawal, G. (2015). Awareness of learning disabilities among teachers of primary schools. *Online Journal of Multidisciplinary Research*, 1 (1), 33-38.

Τζιβνίκου, Σ. (2015). *Μαθησιακές δυσκολίες - διδακτικές παρεμβάσεις*. Αθήνα: Κάλλιππος, Ανοιχτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.

Tindal, G. A., & Marston, D. B. (1990). *Classroom-based assessment: Evaluating instructional outcomes*. Columbus, OH: Merrill Publishing Co.

Thiede, K. W., Brendefur, J. L., Osguthorpe, R. D., Carney, M. B., Bremner, A., Strother, S., Oswalt, S., Snow, J.L., Sutton, J., & Jesse, D. (2015). Can teachers accurately monitor student learning? *Teaching and Teacher Education*, 49, 36-44.

- Yssel, N., Adams, C., Clarke, L. S., & Jones, R. (2014). Applying an RTI model for students with learning disabilities who are gifted. *Teaching Exceptional Children, 46*(3), 42-52.
- Valdez, A. (2013). Teacher Judgment of Reading Achievement: Cross-Sectional and Longitudinal Perspective. *Journal of Education and Learning, 2*(4), 186-200.
- Veerabudren, S., Kritzinger, A., & Ramasawmy, S. T. (2021). Teachers' perspectives on learners with reading and writing difficulties in mainstream government primary schools in Mauritius. *South African Journal of Childhood Education, 11*(1), 1-10.
- Virinkoski, R., Lerkkanen, M. K., Holopainen, L., Eklund, K., & Aro, M. (2018). Teachers' ability to identify children at early risk for reading difficulties in grade 1. *Early Childhood Education Journal, 46* (5), 497-509.
- Wadlington, E. M., & Wadlington, P. L. (2005). What educators really believe about dyslexia. *Reading Improvement, 42*(1), 16-33.
- Washburn, E. K., Mulcahy, C. A., Musante, G., & Joshi, R. (2017). Novice Teachers' Knowledge of Reading-Related Disabilities and Dyslexia. *Learning Disabilities: A Contemporary Journal, 15*(2), 169-191.
- Wixson, K. K., & Valencia, S. W. (2011). Assessment in RTI: What teachers and specialists need to know. *The Reading Teacher, 64*(6), 466-469.
- Xanthi, S. B. (2020). Investigating the Reliability and Accuracy of Teachers' Judgment in Assessing Writing. *Journal of Education and Training Studies, 8* (8), 1-13.
- Χατζηχρήστου, Χ. Γ. (2011). *Σχολική ψυχολογία*. Αθήνα: Τυποθήτω

Ψάλτη, Α., & Κουϊμτζή, Μ. Ε. (2014). Ετοιμότητα των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας για την αναγνώριση παιδιών με δυσκολίες μάθησης στην τάξη: κατασκευή ενός ερευνητικού εργαλείου. *Παιδαγωγική επιθεώρηση*, 57, 173-190